احمد فراز

پرتال

احمد فراز

ترجمہ

ماجد صدیقی

مکتبہ شعر و ادب۔ سمن آباد۔ لاہور

ڈاکٹر محمد اجمل دے ناں

میرا مُنہ میرے مُکھ اُتے زخماں وانگر سجیا اے

یا تے ایہہ پھٹ میل دے ربا! یا مینوں گویائی دے

مُکھڑے

انج تے پہلاں وی ہوئے ساں اس کولوں کئی وار جدا
پر ایتک وچھڑن اتے کجھ دسن پئے آثار جدا

اجھک ذرا نی جندے جے تیہن تعلق اے گھاٹے واہدے دا
کیوں جے ایس ای موڑ تے ہوندے آئے نیں یاروں یار جدا

اک دو پل وی اس کولوں جے وچھڑاں تے انج لگدا اے
جنج اپنے سائے کولوں ہوندی اے کوئی دیوار جدا

نکھڑن دی ایہہ بپتا تے جیویں جھڑی بنی ایں ساون دی
ہیں وکھرا پیا اتھرو کیہڑاں بدل وکھ تے یار جدا

ڈنگیاں تاجاں والیاں نوں کیہڑا دسے جے بے خبرو
گل دے طوق توں کیستی جاوے نہ اُچی دستار جُدا

اپنے روپ نے یاراں دے جے دسن توں خوف آندا اے
میخانے وچ ہور دسیوں ، دسن وچ دربار جُدا

یار دی پانڈی تے ہے سی ای دکھرے پیچ دا یار فراز
پر اس بندے دی سج دھج نکلی اے اُپر دار جدا

ایتک وچھڑے اسیں تے شاید ملیئے وچ خواباں دے
جنج سُکے پھل رُوپ گنوا کے دِسن وچ کتاباں دے

جگ دے دکھ وی سجناں دے دکھاں وچ شامل کر لیئے
نشہ ودھدا اے جے ملن شراباں وچ شراباں دے

نہ توں ربّ تے نہ ای میرا عشق فرشتیاں ورگا اے
دونویں ہاں انسان تے کاہنوں ملیئے وچ حجاباں دے

جیہڑیاں گلاں دے پاروں اج اسیں سولی چڑھ گئے آں
کیہہ کہیے کل بھون اوہ گلاں شامل وچ نصاباں دے

نہ اوہ پہلاں ورگا ہیں نہ اوہ ، نہ گزرے سمے فراز
ملدے ہون جیویں دوجی وچ سدھراں دیاں سراباں دے

اوہ وی شاعر سی

دیس دیئے مٹیئے تیری دڑونی اُتّے
میں انج چھیہڑیا کھلٹا واں، جنج مجرم کوئی
اکھیاں نیں بے نم جنج نچڑیا بدل ہووے
ذہن انج بُسّا اے جنج اُجڑیا موسم کوئی
ساہ لیندا واں تے انج کنب کنب جاندا واں میں
اپنے ظلم توں ای جنج کنبے ظالم کوئی

تدھ میرے فن نوں اوہ رنگ چڑھایا جیہڑیا
پتھراں نوں دھڑکن دا ڄج سِکھا دیندا اے
تدھ میرے حرفاں نوں جادو بخشیا جیہڑا
قطرے دے دل شوہ دیاں شُوکاں پا دیندا اے
تدھ مینوں اوہ حُرمت دا شعلہ دتّا جیہڑا
مٹی دی جھگ نوں انسان بنا دیندا اے

تے میں جیون دیاں نشیاں دا مُٹھیا ہویا
اینا بے حس ساں جنج قاتل دا دل ہووے
قلم امانت تیری سی پر ملیا اوہنوں
جیہڑا وڈیاں دا ترکہ کھووے پتر وہووے
جنج عدالت دی تکڑی انھّل نوں لبھے
جنج ننگی تلوار کسے پاگل ہتھ ہووے

تیں اُتے سی انھیاں نھیریاں چھاؤنی پائی
تے میں چپ ساں جے میرا گھر روشن ہیسی
تیرے میخانے تے کیہہ کیہہ قہر نہ ٹٹیا
تے میں خوش ساں جے سالم میرا تن ہیسی
اوگن ہار بدن اپنے نوں چُمدا ساں میں
پیار دا طالب پر اودھر تیرا من ہیسی

میری ذات دا کوٹھا سی انج لشکیا جے میں

ایہدی پوچا پاچی وچ ای رُجھیا رہیا
تیری روندی مٹی ول کیہہ تکناسی ہیں
ہیں تے ہسدے پرچھاویں ای لبھدا رہیا
جے کدھرے ہیں اکھ اٹھائی وی تیں ول تے
دوجیاں دے سنگ ہیں وی بِٹ بِٹ تکدا رہیا

تے ہُن خوابوں وِچھلیاں تے کیہہ تکدا واں
اک اک حرف تیرا اے تیر ملامت والا
جے توں ہیں تے میں تے میرا فن وی ہے وے
نہیں تے ہے ہر پاسے سماں قیامت والا
میری واج دے دُکھ توں ای اندازہ کر توں
ہیں کیہہ دساں اپنا روگ ندامت والا

اج توں فِر ایہہ میرا فن جاگیر اے تیری
سوچاں دی نس نس اِچ تینوں اتاراں گا ہیں

اوہ وی شاعر سی جس تیَین ایہہ سپیکر دتّا
تینوں اپنے لہو دے نال سنواراں گا میں
توں میرا تن میری جندڑی میرا دیس ایں
جد تک جیوندا ہاں تیَین پیا پکاراں گا میں

اکھیاں کولوں دور نہ ہوویں دل توں وی لہہ جاویں گا
ویلا کدے نہ رکیا سجناں، ویلے نوں پچھتاویں گا

درد اکل اپنی توں دل نوں نہ کر بھکا ایناں دی
انج نئے اپنے آپ نوں ویکھیاں دی توں ڈر ڈر جاویں گا

دل آکھے ڈبدی بیڑی نوں اُچا چاڑھ کے دھکا دے
انج ای سہی کسے نوں تے اوڑک توں کنڈھے لاویں گا

جیون تیری وِت اے تے ایہہ وِت ٹھکراون والے توں
ایہہ بخشیش وی اپنی ای وڑ وٹنی تے توں پاویں گا

ہٹھ وی لازم ایں پر دکھ وی جان توں ایں کجھ۔ ودھ فراز
جھلیا اینک دی جے توں نہ رویوں تے مر جاویں گا

ایہہ دل چناں تاریاں دی دید دی چین نہ پاندا اے
نیندوں اکیاں اکھیاں دا وی سنگ ہن راس نہ آندا اے

گل ای سی کجھ ہور جے اکھیاں اجّن چیتی رو پئیاں
نیئں تے ہجر فراق تے تیرا ہور ای کجھ سُجھاندا اے

کجھ تے اوہدیاں نظراں ساتھوں انج ای روہیاں ہندیاں نیں
کجھ سانوں ساڈا ایہہ دل وی پُٹھے راہ ای پاندا اے

شوہ دیئے وائے تیرا دین دی ساڈے کولوں اوہلے نیئں
کنڈھا تے کانگاں دے وچ وی ترہایا ای رہ جاندا اے

کچھ تے اوہدے سوجھ سجھانوں انج ای جانے جگ سارا
ایس رتبے تے اوہنوں میرے نال دیاں وی لیاندا اے

جیہڑا دل فراز کدے سی تارو درد سمندراں دا
ہن اوہ گِٹے گِٹے پانی توں وی خوفیا جاندا اے

ایہہ کیہی رُت اے

ایہہ کیہی رُت اے
جے ہر بُوٹا
باگ دے ویہڑے کلھم کلہا۔ دکھ دے پاروں دُھخدا دسے
پنچھی چپ چپیتے ہو کے، اپنیاں چُنجاں
اپنے پراں دے ہیٹھ چھپا کے بیٹھے ہوئے نیں
واواں دے بُلھاں تے وین نیں
جے ایس باغ دی ساری رونق ـــــ سوہجھ بہاراں
گئیاں تے فیر پرت نہ آئیاں۔
ایہہ کیہی رُت اے
نہ تے کدھرے امبراں اُتوں برف ای وسے
جے شاخاں دے بانیاں اتے
پوے ببلیکھا پوہ پھٹنے دا

تے نہ ای اے رُت بہاری
جے ہر پاسے پھُلاں دے چٹکن مہکن توں
یار دے گھر دا منظر دسّے
نہ ای ایہہ پت جھڑ دی رُت اے
جے موتیاں ٹکیاں کلیاں نوں
مہک لٹاندی بھلک سویر دی سجری دِھیر بنھاندی ہووے
ایہہ کیہی رُت اے
کوئی نتے بولے
کوئی تے دھڑکے
کوئی تے پھڑکے

بگاں نے نال تیری آشنائی
اچھائی لگدی اے ایہہ بُرائی

ایہہ سارا ڈاڈھ ہے بیچارگی دا
سنے سنگیاں اساڈی سِر نوائی

کٹھن کنی ایں دل دی گل دبانی
ہے کنی سہل ایتھے بے دنائی

گنہ دی لذتوں بدمست ہو گئے
بڑی اوکھی اے نگروں پارسائی

نہ بندیاں نوں وکھائے رب کدائیں
کسے بندے دی بے ایمنی خدائی

فرازؔ ایس دل دیاں گلاں تے نہ جا
بڑی مہنگی اے ایہدی آشنائی

تیریاں بندیاں توں شکوہ اے میرے دے شیشے نوں
جے ایہناں نوں پتھر نئیں دیندا تے فیر بینائی دے

جیہڑے اکھ اشارے تے سبھناں نوں دانج کے بیٹھا واں
اوہ ای بندہ طعنے دیوے ہن مینوں تنہائی دے

میرا منہ میرے مکھ اُتے زخماں وانگر سجیا اے
یا تے ایہہ پھٹ میل دے میرا یا مینوں گویائی دے

میرے گھر دا سڑنا اینا وی لاحاصل نہ کر توں
اتھرو نہ سہی، شاہواں جیہی چا اکھ نوں بے پروائی دے

تینوں کیہہ پتا اے جے کس ڈھب دا اے پھیپھوڑ فراز
اوہ تے قاتل نوں وی آکھ سُناندا اے بول ودھائی دے

آوارہ بدل

اک رُکھ دے پرچھانویں ہیٹھاں کھلیاں مبنوں
وچ فضا دے
اک آوارہ لٹکے لاندا بدل نظری آیا
میرے اندر بھانبھڑ بل پئے
ورہیاں بدھی ترہیہ جیوں میری نس نس دے وچ
دیہندیاں دیہندیاں اچن چیتنی ای جاگ اٹھی
پل چ تن تنّور سی میرا
میں رُکھ دے پرچھانویں ہیٹھوں
بدل دے ول ودھیا
پر بدل تے آپوں سی ترہایا شوہ دا
ایہہ وی اوہدی دین جے کُجھ چِر

اوہنے بینوں دِھیمے بنھائی
دل تے داغ جیہا اک لے کے
میں چاہیا جے
اودھر نوں ای میں فر پھیرا پاواں
جدھروں دکھاں درداں میرے نال دی واج الائی
پرت کے تکیا تے اوہ رت وی جا چکی سی
ڈِیکاں دی انجھاوندی دھپ
میرے سر اُتے
چھاں کردا اوہ رُکھ وفا دا کھا چکی سی

ترٹھاں وی تے بے ترسا ہیں کدے نہ تیں دل آواں
چُنھوں چُنھ ایہہ جنتہ تینوں کدے نہ آن وکھاواں

تن تیرے وچ دل دے وانگر ہن تے ہیں پیا دھڑکاں
ہور بھلا ہیں اپنے ہون دا کیہہ احساس دلاداں

اپنے آپ نوں تکڑی تول کے اکھیاں نیویاں ہویاں
ہیں دوشی ہن کوئی دی تہمت نام نہ تیرے لاداں

وچ گناہ دی تانگھ دے ای اے میرا جیوندیاں رہنا
کدے نہ جیون نوں پاک پوتر ہون دا زہر پلاداں

اس ویری دے مکھ ولائیاں پریت پلیت نہ کرنی
جان پچھان دا مہنا کدے نہ ہوٹھاں اتے لیاواں

شیشے وچوں ویکھدیاں بینوں وی لبھ کدا ئیوں
کیونکر تینوں نظر نہ آواں، میں تیرا پرچھاواں

منیا میں ہاری کھاہدی پر ایہہ وی ہٹھ اے میرا
میں ایہہ دوش نہ ہاری دا ہوراں دے متھے لاواں

میرا جگ فراز اے ایتھے بس چھڑ ہیتھا ہونا
جم دا جام وی نئیں ایں میکر ایس ٹھوٹھے دا ساواں

جدوں اینٹکاں دی رُت بدلی تے پندھ واشنادا کنھے ویکھنا ایں
وانگ پُھلاں دے پھٹاں نے مہکنا ایں پر ایہہ میلا کنھے ویکھنا ایں

تسی ویکھیا جے اینتھے محو ہوندے سبھے لوک پھٹیوڑ دے رقص اندر
جیہڑے پاسیوں بتراں دا وار ہویا بھلا اوہ پاسا کنھے ویکھنا ایں

جنتے پھٹ ہوئے ساڈے تن اتے اوہناں لگنا ایں ناویں قاتلاں دے
ساڈے تن تے دردیا ساڈیا اوئے تیرا وار بھلا کنھے ویکھنا ایں

سانجھ حرص دی ہووے یا پریت والی گل نکے مراداں توں کھنجنے تے
پُھلاں پھلاں دے نال پچھان ہووے نئیں تے رکھ بُسا کنھے ویکھنا ایں

جنھے شہر تے آن چڑھائی کیتی جھاتی مار کے اوس نوں ویکھ تے سہی
لگی اگ جے شہر نوں سجنا اوئے تیرا سوجھ سجھا کنھے ویکھنا ایں

جنھوں ویکھیے اوہا فنراز ایتھے پھرے لٹکدا آپنی بُھوک اندر
دکھ جھاکدا تیریاں اکھیاں چوں وچ شہر بھلا کنھے ویکھنا ایں

۱۸۵۷ء دے شہیداں دے ناں

تساں جیہڑا دن ویکھن لئی پھٹ جگر دے سہہ لئے سن
اک صدی دے مگروں سہی، اوہ دن تے اوڑک آیا اے
پانی تھاویں جس ویرانے نوں، تساں لہو دتا سی
اساں اس ویرانے نوں وی انت نوں باغ بنایا اے
نسلاں توں نسلاں تیکر اگے ودھن دیاں ریجھاں نے
قطرے قطرے چوں اوڑک نوں اک طوفان اٹھایا اے
تساں نھیرے دے قلعیاں نوں اکو ٹھوکر ماری سی
اساں ظلم دا اک اک ڈکا راہوں اج ہٹایا اے

ویلا انھیاں بولیاں غاراں دا اوہ بھوتن پریت اے جو
پل پل سجرے جگدیاں دیویاں دا لہو پیندا اے

ویلے دا ہتھ آزادی دیاں زلفاں دے اک اک تار وں
آزادی دے شہ مرداں لئی کفن دے لیڑے ریہندا اے
تساں جس اوجھے ویلے دے مکھ نوں موڑنا کیتا سی
سو سالاں توں اوہ ای ویلا ساڈا لہو پیا پیندا اے
دیس دی جنگ بچ تسی ہر گئے تے اج وچ تاریخاں دے
کیہہ ہویا جے ویری تہاڈا اُچا پیا دسیندا اے

پر دیکھو اس پاک پوتّر جذبے دے گُٹھیو لوکو
کل دی ہار تہاڈی ساڈیاں جتّاں دا سامان بنی
جیوندے گڈے، سولیاں چڑھ گئے فیر وی ایس ودھدے رہے
موتاں دی تنویر اساڈیاں امیداں دا مان بنی
ہتھ کٹدے رہے پر نیویں نہ ہوئے قدمثالاں دے
تُساں جیہڑی ریت چلائی اوہ ساڈا ایمان بنی
ایہہ گل جاندے ہون نہ نخرے راتاں دے سفاک خدا
جیہڑی کرن بجھاندے رہے اوہ ، اوہو دیہوں دا ہاں بنی

جیون دیاں ہُن نویاں ریتاں جگ اندر راہ پان گیاں
ایہہ تن کُھر کُھر جاون گے ایہہ کندھاں ہونجیاں جان گیاں

وچ مکاناں نہ وسنیک نہ ہوون گے ہُٹل واجاں دے
کندھاں تے ای کجھ تصویراں بس ہن ٹنگیاں جان گیاں

اک اک پل بتاون لئی صدیاں دے پینڈے ناپاں گے
سدھر سدھر دے لئی بدھیاں عمراں گالیاں جان گیاں

اکھر تڑفن گے پر اذن نہ ملسی موہنوں بولن دا
چانن ہووے گا پر اکھیاں نوروں وانجیاں جان گیاں

اوڑک دے مکھڑے نوں ترسو گے پیئے ونگر شیشے دے
مکھ تے مکھ ذہناں چوں یاداں تیک مٹائیاں جان گیاں

حشر دھاڑا نال لیاوے گا بھلکے دا دیہوں فراز
جن جیہاں شکلاں بھٹیاں دا بالن کیتیاں جان گیاں

جگ دے وانگر گُجھے قہر کماون والا
اوہ سجن نہیں ساڈا سنگ نبھاون والا

ہن لوکی اوہنوں میرا مُٹھیا پئے سمجھن
ہتھ مَلدا اے مینوں جال چ لیاون والا

کیہہ کیہئے اوہ کیہہ کُجھ ساڈا لگدا نہیں سی
اوہ بندہ ، اوہ سانتھوں لکھ ولاون والا

اِک دنیا پُچھیندی سی میری ، پر تدھ باجھوں
ہیں کلّھے دی کوئی نہیں کلّھ مکاون والا

کنھوں سُنجے ویہڑے دے وچ ڈیک رہیاواں
کون اجیہا ایدھر جھاتی پاون والا

کیہہ آکھاں میں، اوہ میری جند جان چ رسیا
اوڑک مینوں سُولی تے سی لیاون والا

باگ، بہار سمے وچ دھندا میں ڈٹھا اے
ہے وے کوئی ایہدی تعبیر سُجھاون والا

سچ نہ جان فراز پکھنڈاں جگ دیاں نوں توں
سجن ہوندا نئیں ہر ہتھ ملاون والا

بانو دے ناں

دس شاہی محل دیئے گولئے نی کیہڑا ایڈڑا تدھ گناہ کیتا
کیہڑے جرم تے کیہڑی خطا پاروں تینتھوں کھوہ لئی گئی اے جان تیری
کیہڑا راز اجیہا سی جس پاروں ایس ڈاڈھ ودھیک دے خوف اگے
نہ ای اکھ اٹھائے کے ویکھیا توں نہ ای ہلی اے اگوں زبان تیری
جگوں وکھ اوہ کیہڑا قصور ہیسی کیہڑا دوش سی اوپرا خلق کولوں
جیہدے ہوندیاں جبر سہاریا توں جیہدے سامنے ٹٹی کمان تیری

سنن وچ ایہو گل آوندی اے بس اینا ای جرم سی نام تیرے
جان لئی سن کسے وسیلیوں توں گجھے بھیت کجھ شاہی محل والے
تیری نظر نے داغ شمار کر لئے زراں وچ ولھٹیاں مجلیاں دے
اوجھے داغ اوہناں ای مجلیاں دے جیہڑے مجلے سن چھل بل والے

کجھ بنا نہ چلیا تیّن موئیے کیہڑی کیہڑی سزا ایس جرم دی سی
کوڑے کِنّے تے کنباں بیڑیاں سن کورے طوق ہیسن کِنّے گل والے

ستے ایہہ ریت کجھ اوپری ریت تے نئیں جے اچیریاں محلاں دے والیاں دے
نازک سوہل ملوک مزاج اتے ایہہ خطا نیری ناگوار ہوئی
سدا محلاں دے بھرم نبھان کارن لوکی ٹنگدے آئے نیں سولیاں تے
ایتھے ہر نوان دے موڈھیاں تے سدا اچ اچیان اسوار ہوئی
کندھاں وچ چنوائی انارکلی ایتھے آپنے حکموں ظالماں نے
انج ای کجھ ــــ شکنتلا جیہی رانی ایتھے پتھراں نال شکار ہوئی

پر ایہہ تخت ایہہ شاہ تے رانیاں ایہہ، اچے محل تے اُچیاں ماڑیاں ایہہ
کاہنوں تُوتِرے کول مورخاں دے کسے رنگ وی نئیں عیب دار ہوئے

دے بلے لنگھدے کے جے ہتھوں اپنے ای کدے بھورتے ایہناں دے بھول دتے
ہویا انج جے فیر وی جگ والے سدا شاہواں دے ای طرف دار ہوئے

کیہڑے لوک جے ظلم دی اگ ساڈیں کدی اُٹھے وی تے اگوں راکھ ہو گئے
لدھا کسے نوں تخت نہ عزتاں دا تاجاں والڑے ای تاجدار ہووے

چیتر دی وا کیہہ ورتے ہیّ ٹھلدی اے
ٹہنی ٹہنی دھخدی اے ہیّ بلدی اے

ایدھر اسیں فر دھوکے ہیئے کھاندے آں
اودھر دنیا فر چالاں ہیّ چلدی اے

دل اندر اج یاد تیری چج اُٹھی اے
جنج کسے ویرانے وچ اگ بلدی اے

توں کیہہ مکھ وٹایا اے جے دنیا دی
دبنہوں دے وانگر سر اُتوں ہیّ ڈھلدی اے

اکسا ھرا اے پندھ اساڈے جیون دا
اج وی مکھ دی حاوی حالت کل دی اے

اپنا دل فراز نہ پھکا کر بہیو توں
ایہنے صورت ہور ای کجھ پل پل دی اے

خورے ایہہ کس شہر آ نکلے اسیں محبتاں والے
ہر کوئی ہتھ اچ پتھر لے کے ہویا آن دوالے

گھر گھر نھیرے نہ ورتائیو خورے ایتھوں ای کتھے
کیہہ کیہے جے حشر دیہاڑے دا دیہوں تُسکل وکھالے

دل نوں ایہو سدھرا اے تے رب کرے مکھ ساڈے
اکھیاں تھاویں پیارہ کے ارمان دے دیوے بالے

اوہناں تھانواں توں جو سانوں نیواں کرن تے تُلیاں
جندڑی وار کے وی سمجھو، ہاں اسیں سلامت حالے

یار دیں سولی تے چاڑھو۔ شاید اسے بہانے
تساں دے قد کاٹھ نوں رب میرے قد کاٹھ اچ ڈھالے

بدل

جد کوئی آوارہ بدّل دور دے شہروں
میری دھخندی نگری دے ول آوے گا

ایہہ ترہائیاں اکھیاں اوہنوں
بٹ بِٹ تکدیاں رہن گیاں پر اوہ نخریلا
ویلے وانگوں کولوں دی لنگھ جاوے گا

کیہہ آکھاں دل کیہڑی سوچے ڈِتّے گا
دُور دے شہروں آیا اوہ آوارہ بدّل
میرے چار چوفیرے خورے
اگ دے کیہہ کیہہ لنبو چھڈدا جاوے گا

———

دل نے سانوں ایہہ وی رنگ وکھانا سی
اس بُت نوں جا رب دے نال ملانا سی

کیہہ کہیئے توں اج وی سانوں تکنا سی
تیرا تکنا وی نئیں تکیا جانا سی

کاہنوں مُڑ مُڑ یاد بیں وس جدائیاں دے
اکو واری توں ایہہ قہر کمانا سی

تیرے بارے جگ دا کہیا نتارن لئی
تینوں اساں آپوں وی آزمانا سی

تیرے ملن نہ ملن نوں مکھ ولاندا کیوں
تدھ باجھوں ایس دل نوں کنھے بھاناسی

غیر نگاہویں تکدے کیوں انجاناں نوں
جد ایہناں ای انت نوں یار کھاناسی

ایہنا کلھا دی نہ ہووے کوئی فراز
تینوں تینتھوں وکھ نہ تکیا جاناسی

دل نوں جاپن کجھ انج تیریاں کومل سوچ اداواں
جنج نشے وچ تن نوں چھُو کے گذرن نرم ہواواں

کھلرے پُھلرے خواباں کولوں جگراتے نیں چنگے
کنب کنب اٹھاں جے کدھرے ہیں اکھ ذری گُولاواں

گوہ دے نال سنیں تے میرے جیؤ وچ وسدیا سجنا
دل میرے چوں اٹھن تیریاں قدماں دیاں صداواں

جیہڑی تھاں رنجانی ہووے دب فر اُتھے ای پیندی
بجاں توں ہیں دکھیارے دل نوں واروں پیا بچاواں

تانگھ دیاں شاخاں تے کھڑیاں نیں انج سوہنیاں کلیاں
جنج کسے ناری دی ہتھیں مہندی دا پرچھاواں

ہے دم نال فراز تیرے ای ایس دنیا دی رونق
توں آکھیں تے سچ ای آکھیں ہیں کیہوں گل پرتاواں

پیغمبر

پیغمبر!

تیرے اُچے سُچے در اُتے

عیب گناہوں دوہرا ہو کے

اِک دوشی انسان ایں کھلتا

جس دے تن بدن تے

نہ تے چولا کسے فضیلت والا

نہ ہتھیں تسبی دے منکے

نہ متھڑے کوئی داغ ریا دا

ایہہ اک ہاریاں لیکھاں والا اوہ بندا اے

جس دا تن لوکاں دے واراں نال پرتتا

تے جس دے گل دے وچ طوق ملامت دا اے

ایہہ بندہ جیوندے جی دھرتی وچ گڈیا اے

ایہہ مجرم ایں اوہناں سدا دیاں تے
ڈاہڈیاں سچیائیاں دا
جیہڑیاں ایس جھوٹے جگ نوں تیں ہتھوں ملیاں

ایہہ مجرم ایں اوہناں انملیاں جراتاں دا
جیہڑیاں توں ایتھوں دے ہر کیرے نوں دتیاں

ایہہ کہندا اے
سدا دیاں داناییاں دے بے مثل پیغمبر
بئی سبھے انسان نیں سانویں
تے ایہناں وچ
نیوں کیبوں
نہ کوئی نیواں ایں تے نہ ای کوئی اُچا اے

ایہہ کہندا اے
سارے لفظ نیں پاک پوتر
تے حرفاں دے نوروں اتھم کوئی وی ایتھے نور نئیں ایں
ایہہ باغی ۔

لیکھاں نوں ایہناں دے حکم دا بدھوا آکھے

تے آدم نوں

ایس جیون دیاں سبھ تصویراں چوں وکھرا شہکار پکارے

ایہہ ظالم دوشی خورے کیہہ کجھ الاوے

نور دیا پیغمبرا !

ایہہ سبھ بھیریا تیرا کہندا اے جے

منبراں تے محراباں اتوں

دین دے راکھے

فتنیاں پاروں ، فتویاں راہیں

حق تے سچ دے اک اک حرف نوں ویچ رہے نیں

اُچیاں تھانواں اُتے بیٹھے ایہہ فرزانے

دھن دولت دی حرص ہوا وچ

تیں اتے اُترے ہوئے

اک اک ورقے دی پیئے بولی بدلن

نور دیا پیغمبرا !

مینوں ہٹھ تے ہمت دے جے، میں تے
ایہناں ظالم تے جابر قوتاں سنگ
کلھیوں ای لڑیا داں
میں تے ایس جگ دے دوزخ وچ
کلھ مکلا ای کھلتا داں

دل جیہے سُکّے پتّرنوں تے وا ہی نال اُڈاوے
درد ہنیری جیہی اے جنگل ہونجھ لے جاوے

کتھے ایتھے لیاندا سانوں چیتے کجھ نہ آوے
آوے تے کوئی ترنجنوں تیری ساڈی چوک چھڑاوے

ہُن معیار وفاواں والے وی نہیں پہلاں ورگے
دل تے جان دی پونجی وی ہُن کوئی نہ رنگ وکھاوے

خورے پنکھ خیال کسے دے کد سانوں لگ جاون
خورے تیری یاد دا ڈبیا چن کد سامنے آوے

دل اِنج ای آوارہ رہیا تے منزل مت لبھی
جو وی آوے اوہ ای تیریاں گلاں وچ رجھاوے

پیار بگانہ دیس اے ایتھے کون فراز اے تیرا
ٹُر اودھر نوں جدھر تینوں اپنا دل ٹُرا دے

دکھ درداں دے زہروں چڑھیا نشہ وانگ شراباں دے
تن دے سیکوں سوہا دسے چہرہ مثل گلاباں دے

اوہ اکھیاں وچ لتھا اے پر تریہہ فیر وی نئیں جاندی پئی
دریاویں پئے پئین بھلیکے ویکھو ریت سراباں دے

تیرا نیڑ کجیہا ہن تے ہینوں انج پیا دستے جیوں
تیرے درد فراق دے قصے وی نقشے نیں خواباں دے

ایہناں نوں ویکھن پرکھن دا وی کوئی کرے کشالا تے
دل وی شیشے ورگا اے، تے سکھ وی وانگ گلاباں دے

چھڈو گل فراز دی سانوں پیارا اے اوہ جس اُتے
کجھ نیں وار الاہمیاں دے کجھ جھوٹھے وار عتاباں دے

جشن

اج تیری آزادی دی اے ستویں سالگرہ
اشکاں چھڈدی پئی اے چنواں پاسے شہر بنہ
فیر وی تیری روح ندھرانی تے تقدیر سیہ
فیر وی بیڑیاں پیراں دے وچ ہتھاں دچ کشکول
کل وی تینوں حکم سی آزادی دے بول نہ بول
اج وی تیرے سینے اُتے غیراں دی بندوق اے
نی بھکھیئے مخلوقے
وہیہ نہ سو نہ ہزار نہ لکھ نیں پورے اٹھ کروڑ
ایہناں انساناں تے پر لے کجھ بندیاں دا زور
مزدوراں تے واہکاں دے حق اُتے جھپٹن چور
کھیتر سونا اگلن فیر وی ہتھ نہ آئے اناج

دیس تیرے وچ سبھ کُجھ تے توں غیراں دی محتاج
گوداماں دیاں ڈھیراں بھریاں بھریا ہر صندوق اے
نی بھکھیئے مخلوقے

کِنھے دل اج مُٹھیا تیرا توں وی جشن منا
اتھرو تُک نگئے نی تے دیوے لہو دے نال جلا
ڈھڈ تے پتھر بنھ اج راتیں ننگا ناچ وکھا
اج تے خوشیاں دا دن اڑیئے کاھدا تینوں سوگ
کتھوں کتھوں ٹھاٹھ تیرے ویکھن آئے نیں لوک
تینوں لُٹن والا ہر ہر منصف تے فاروق اے
نی بھکھیئے مخلوقے

سنگ نہ اس توں نبھیا بھاویں فیر وی اس دی یاری
سب متراں توں وکھری ہیسی نئیں. اوہ بھلن ہاری

اس البیلے نوں ایہہ اکھیاں کتھوں کھوج لیاون
ویر دیاں گلاں وچ دی سی جس دی جان نثاری

جے اوہ بدل سی تے ٹُٹ کے پیار زمین تے وسدا
ایہہ کیہہ ہویا جے اگ لا کے بنھ لئی اوہنے ناری

منزل منزل سال مہینے بھجی جان اسانوں
ایس جیون نوں خورے لگ گئی کیہڑی اوجھ بھاری

اسیں وی ہُن درد سہیڑن توں ہاری کھا بیٹھے
تیری وی ہن لنگھدیا ویلیا نئیں اوہ چال نیاری

اوہدیاں اپنیاں تانگھاں اوہنوں کیہہ کیہہ پیاں رُلاون
ساڈے ولوں ایہو گل اوہ سننے توں سی عاری

ایہو کہیئے ساڈی وی سی اکھیوں اکھ اشنائی
جیہڑی گل نہ نبھے اوہ گل کسے کدوں جتاری

اوہدے روپ چ کیہہ کیہہ سوہنے روپ نہ ویکھے اساں
جس دے تن بدن تے آپوں رب کیتی گل کاری

خواباں ورگا دسدا اے ایہہ جگ فراز اسانوں
جس دا سوجھ ودھاون والے ٹر گئے وارو واری

سانوں تیرا قصہ آن سُنایا اے
متراں نے وی ساڈا ای دل دُکھایا اے

پھُل مہکن تے اسیں ایہو سوچدے آں
ویلا تیرے آون دا پرت کے آیا اے

تیرے ساہمنے انج چپ چاپ کھلوتے آں
جیئوں دل اپنا حال لباں تے لیایا اے

عشق دی گڈھڑی آپوں چُکی پھردے آں
کد کسے ایہہ اوجھا بھار ونڈایا اے

ویکھ اساڈے دل انجانیا سنگیا ادے
اساں وی تینوں کجھ یاد دوایا اے

دل دھڑکے ہر ہپندھوں پہلاں، پر ایہنوں
کسے کدوں باھروں آن بلایا اے

ہن تے رودن توں وی جی دُکھ جاندا اے
شاید ساڈا ہوش ٹھکانے آیا اے

کیہہ کہیئے فر کیہڑی نگری اُجڑی اے
لوکاں خورے کاہنوں جشن منایا اے

موت دی جھولی کھُلی ویکھاں فیر فراز
اج اکھن نوں نیندنے کول بلایا اے

چن تے میں

چن نوں میں کہیا، اوئے سنگیا
میریاں راتاں دیا رفیقا
توں جیہڑا میرے ای وانگوں
کلھم کلھا ــ پھردا رہنا ایں
اپنے سینے دے وچ گجھے پھٹ لکو کے
میرے وانگوں دوجیاں دے لئی ہسدا رہنا ایں
تیرا سوہج وی میرے فن دے وانگوں ای پیا لشکاں مارے
لیکھ تیرے وی میرے وانگوں نھیر منھیرے
میری دھرت بھنوالی اے تقدیر تیری وی
میرے ای وانگوں ایہہ امبر نیں دشمن تیرے
میں وانگوں تیرے گل وی زنجیر وفا دی
تیرے منظر اجڑے پجڑے خواب نیں میرے

جندڑی دے جنگل وچکارے میرے وانگوں

جیئون دی جوہ وچ کلھیوں کلھیوں تیرے پھیرے

میری سنگت توں کاہنوں گھبرایا پھرنا ایں

تیریاں اکھیاں وچ نیں، کیوں اج اتھرو میرے

پچھن نے مینوں کہیا ـــ میریا جھلیا سنگیا

توں جیہڑا واقف ایں میریاں تنہائیاں دا

تینوں ہیں ہن روح دے بھیٹ کیہہ کھول کے دساں

قرض اے میری جان تے تیریاں آشنائیاں دا

میرے آل دوالے چپ دا شوہ پیا وگے

وچ فضاواں خرچا تیریاں گویائیاں دا

میرے ویہڑے دے وچ اوہ قابیل اج لتھا

جیہدے سر چڑھیا اے لہو اپنے بھائیاں دا

میری کُکھ اِچ نہ ہیرے نہ سونا چاندی

نہ مینوں ایہہ شوق جے کوئی ویکھے مینوں

میری چپ نوں لٹ لے جان نہ دنیا والے

پل پل پئے کلپاون ایہو بھلیکھے مینوں

شام پوے تے اکھیاں دے وچ فیر توں ای وس جاناں
شہر دیا گُھنجیا دسنیکا کیوں مینوں ترساناں

میں تھلاں دے کھچڑ لگیا، سُکیا، سڑیا، بُوٹا
توں یاداں دے باغ دا پچھنو کھلیاں تاریاں لاناں

میں جاناں جے دنیا تینوں اپنی سان چڑھاسی
دل آکھے جے ایداں دا تے توں نئیں ظلم کماناں

مینوں کلیاں چھڈنا ای تے ہسدیاں رسدیاں چھڈ جا
قدم قدم تے کاہنوں انج ای مڑ مڑ اونسیاں پاناں

آل دوال اداسی ڈنگیا موسم دے سُلبھ سیتے
میری چپ ایہناں وچ وادھا۔ توں نئیں دھیان چ لیاناں

کیہڑیاں گھنجاں وچ نراز توں اوہنوں اے پا دتا
زر تمادیں شعراں توں نہیڑا اوہدا جی پرچاناں

کاہنوں اپنے مکھ تے منظر تانے پیا لکیراں دا
کجھ نے کیہ جے وہم تیرے تے ہون لگا تصویراں دا

راتیں کیہ سُتّے ساں جے عمراں دی نیندر ای اُڈ گئی اے
تکیا اے کیہ خواب جے دھڑکا چھڈدا نئیں تعبیراں دا

کیکن لبھیا سیں توں ہینوں تے فیر کیکن کھُنجیوں توں
میں ورگا منکر وی قائل ہویا اے تقدیراں دا

کیہ آکھاں میں کولوں کیکن وچھڑیوں توں جے تدھ باہجھوں
اج تیکر فریادی اے ہر نقش میری تحریراں دا

لہو دی نَیں توں وی ایہہ لوکی دُدھ دی نہر وہا لیندے
ایتھے کوئی اپنے سر سہندا وار نہ تیشیاں تیراں دا

جس اتے وی آیا اس تے ٹُٹ کے آیا دل فراز
ناتا کدے نہ ٹُٹن دِتّا درد دیاں زنجیراں دا

فنکار

فنکار جگا کے فن دا جادو
پتھر نوں زبان بخشدا اے
لفظاں نوں جگا کے سوچ پاروں
آواز نوں جان بخشدا اے
تاریخ نوں نال لہو دے لکھ کے
تہذیب نوں شان بخشدا اے
فنکار دی چاپ توں جبر والا
نھیرے دے نشان کھولدا اے
ہر اہلِ نظر نوں سچ دا ویری
نیزے دی انی تے تولدا اے
بندہ ای لہو تے تن دے زوروں

بندیاں دے حقوق رولدا اے
فنکار جے مونہوں کجھ نہ بولے
سبھ دولتاں نیں نصیب اوہدا
جے انج نہ کرے ضمیر پاروں،
شاہ شیخ ہر اک رقیب اوہدا
ہووے اوہ فراز یا کہ نذرل
بوٹے تے اجبر صلیب اوہدا

لیکن دل توں لاہواں اوہنوں کویں بھلاواں اوہنوں
غزلاں دے ہتھ لے دی راہیں پیا الاواں اوہنوں

وانگر شاخ گلاب دے اوہ اے کنڈیاں نال پرتا
میں جنھوں چھنڈ فیر وی ہک دے نال ای لاواں اوہنوں

اپنیاں اپنیاں متراں دے ایہہ لوکی قصے چھیڑن
لیکن گل چھیڑاں میں اوہدی کتھوں لیاواں اوہنوں

بنیاں گلاں بھل بھل جاوے، چھیتی رُٹھ رُٹھ جاوے
مکھ وٹاوے مینتھوں جے کجھ یاد دلاواں اوہنوں

اوہنوں — جیہڑا دل دی پونجی، ٹھنڈک جان میری دی
تُساں دی گل من کے لوکو کویں گنواواں اوہنوں

جنہوں نال فراز ہیں اپنے، منزل تیک لیاندا
کیہہ آکھاں جے یاد وی شاید ہیں نہ آواں اوہنوں

کچیاں تیکر خون نچوائے دل چوں دکھ دی کانی
ایہہ اوہ زہراے پتھراں نوں وی جیہڑا کر دئے پانی

عقل وچاری اپنے آپ نوں ہر تھاں ٹھُمّی پھر دی
دل دیوانہ ایہہ ای چاہوے کر دا پھرے ندانی

ویلے دے ایس ڈاڈھ دا رونا ہیں وی رووّاں جے کر
اوہ گل توں وی ورتیں جیہڑی میرے من سمانی

ہر کسے دا گلما لیراں، ہر کوئی ایتھے جھلّا
سب دے سب وحشی نیں کِھنوں کون کرے زندانی

وچ بہاراں وی نہ دِسّے پپیناں تے کوئی موتی
سر ساڈا نیہوڑا ندی جاوے اکھیاں دی ویرانی

کوڑ پچی وے ہسدے مکھوں دل نوں کون پچھانے
تینتھوں ودھ پئی ڈاڈھ کماوے ایہہ ہسدی پیشانی

کسے سیانے نوں وی ہاتھ فراز دی نہ پئی لبھے
سبھناں دی گل سُندا اے، پر کردا اے من بھانی

کون آں میں؟

پچھن ورگا اوہ بندہ ، اوہ ہمراہی میرا
دوری دے اُجڑے جنگلاں وِچ
میریاں نظراں کولوں کھُنج کے جا لکیا اے
ورھیاں توں تنہائیاں مُٹھیا
میں نھیرے دیاں راہواں وِچ آں
اگے ودھاں یا مڑ جاواں
غورے کیہڑی سوچے پے کے
کھلا کھلوتا ڈیک رہیا واں
آل دوالے کوئی وی تے نئیں

جے میں دسّے
کون آں میں
تے کس نگری وچ آ گھِریاواں

گلمے دا تے اک ادھ تار ای گل ساڈے پیا ہلدا اے
کیہہ کہیئے ارمان بہاراں نوں فیر دی کس گل دا اے

زندگیئے اپنے تیبشے دی ٹھوکر بن اک ہور دی لا
ہیں رکے ہوئے دا ساہ تے حالیں تیک دی چلدا اے

تینتھوں کھنج کے دی ہیں ویکھ تے سہی حالے ہیں دی جیوندا واں
ہیں درگاہ ہریا بندہ کد ہٹھ ارادیوں ٹلدا اے

نیڑ دی اگ نوں دوری تیری پکھیاں جھلدی رہندی اے
شہر تیرے توں دور دی مینوں دھیان تیرا پل پل دا اے

فجر ہوائے دسّ نی کجھ تیرے وس وچ وی ہے کہ نئیں
کندھ دے اولے حالے تیک وی اک دیوا پیا بلدا اے

کدھرے کدھرے دل دی دھڑکن انج کنّی آ پیندی اے
جنج جیویں اندر ہن وی تیری واج دا سورج ڈھلدا اے

بھاں تو لوکی اساں تے پئے ہر ہر ظلم کمان فراز
شہر چ ساڈے تے پر اس سوہنے دا وس ای چلدا اے

منظر دیکھ کے سانجھوں یار دے جاون دا
ہسدی رات نوں روگ لگا کرلاون دا

اسیں تے آپوں لٹ گئے آں نہیں تے سانوں
جگ نوں کدوں خیال نگاہ وچ لیاون دا

ایہہ پھٹ اوہناں دناں دیاں یاداں نیں جدوں
شوق سی تیری سانجھ دی پینگ جھلاون دا

لبھدا کیکن ویہل تیرے سودائیاں نوں
تیرے پیار خیالوں مکھ ولاون دا

جگ لبھدا اے حیلہ جیون دی بھکھیائی
تیری راہ وچ اپنے قدم ٹکاون دا

درد فراز سی اودھر وانگ ولونے دے
دل جیہے پھُل نوں تروہ ایدھر کملاون دا

کیہہ دساں گے؟

مینوں ایس گلاں دا پک اے

جے دیلا جبدوں وی

وچ تاریخ عدالت دے لے آیا

اج دے سبے روہے قاتل نوں

جس دا پلہ بے دوشے انساناں دے خونوں بھجیا اے
نالے آدم دے جمے جائے

اس قاتل دے منہ دے اُتے تھک دیون گے

پر مین ایس گل دا وی پک اے
جے کل دی تاریخ دے ورقے

آدم دی اولاد توں ایہہ گل وی پچھن گے

تہذیباں دیاں اچیاں بانگاں دیون والیے

جگ جہان دیئے مخلوقے

کل تیرے ای سامنے ایہہ بے روہیا قاتل

جدوں تیری کُف دے ایہناں بے دوشاں نوں

اپنے واروں وڈھ رہیا سی
تے توں وانگ تماشائیاں دے
چُپ چُپیتیاں پتھر بن گئے
ایہدی وحشت دے کارن کیوں ویکھدی رہی ئیں
تیری نفرت دے سب جذبے کدھر رُڑھ گئے
دس تے سہی ،
جے ایس ظالم قاتل دی تیغ تے
تیرے اپنے بھلے دی سوچ دے تیراں دے وچ
فرق اے کیہڑا ــــ
تے میں سوچاں ــــ ایہیں سارے
آون والے کل دی اُس تاریخ نوں
اگوں کیہہ دساں گے

وچ باگ دے گاوندیا پنچھیا اوئے کجھ سُنن دا ہن اعتبار کنھوں
بانا کیہدا سلامت اے تن اُتے بھلا چاہیدی ایتھے بہار کنھوں

دیوے درد فراق دے بجھ گئے نیں راکھ ہوئے نیں تن کباب وانگوں
شوق ہووے وی دِلاں دے وچ جے کر لگے سوکھڑا بُن انتظار کنھوں

جند جان وی اساں نے وار دتی ہور اساں غریباں دے کول کیہہ سی
ساڈے وانگ کھُلا کون دل والا اپناں پیارڑا اے ایتھے یار کنھوں

اوہدی ٹوہ توں ہور کیہہ لبھنا سی اکھاں ساڈیاں دل سواہ کیتا
سوگ سدھراں دا کویں کرے کوئی گیت گاون دا رہیا قرار کنھوں

مُلک عشق دا اے کیہدی مِلک ہویا، کیہدی ہوئی اے زلف جاگیر جا کے
ایتھے تن فرہاد دے کیہہ ورتی بھلا شیریں تے بے اختیار کنھوں

لا کے گھٹ دوام شراب دا وی پتھر جھل، بے یمنی موت موئے
ہووے یار دا قد با دار چوٹی ایہناں سولیاں دا اعتبار کنھوں

وچوں گُھمّیاں لا کے اتوں ساڈا سر پیا گجے
شہر دا والی ایہہ کجھ کر کے وی نہ منّوں رجے

سارا شہر اسے دے ہتھوں مقتل بنیا ہویا
سارا شہر اسے نوں دیوے پیا دعاواں اجے

کدے تے سانوں وی بدلاں دی لیر کوئی اوہ دیسی
جیہڑا امبراں دا سِر نیلیاں چادراں دے دے کجے

شاید وچھڑن دے دن نیڑے آ گئے نئیں تے کاہنوں
اپنے اچّے سد لا کے، پپیا دل سینے وچ بجھے

گجھا کارن

بس کیناں ای چاہواں پاروں سوچیا سی جے
تینوں اس ای شہر چ اپنے نال لے جاواں
جنھوں چھڈیاں خورے کنّے سال وہائے
ہائے اس دتی اس سوہنے شہر دی مٹی
جیدیاں مِتر فضاواں توں ہو کے بیگانہ
میریاں سوچاں وانگ میرا دل چین نہ پائے
ویکھ تے سہی ویلے دا اج ایہہ گجھا کارن
توں دوہٹی بن کے پئی میری نگری وسیں
قدم میرے چوگے لئی نیں پردیس نوں دھائے

ویلے ہنجھوں اک اک سٹ پئی سانوں کاری لگدی اے
تاں ای تے ہر گل اساڈی زہر دی ماری لگدی اے

دل اکساھریاں دکھاں توں روندا دی کوہجھا لگدا اے
کدے کدے ہووے تے ایہہ صورت دی پیاری لگدی اے

نہ سمجھو تے اکو رات اے انج تے رات وچھوڑے دی
پر ایہہ رات بتاون کارن عمرا ساری لگدی اے

ایس انجانے دل دا دارو کریئے دی تے کیہہ کریئے
سانجھ سبھا دی گل دی جیہنوں تیروں بھاری لگدی اے

دلوں بھہ کے کول اساڈے دل ساڈے دی ریجھ بُجھا
زور دھنگاں دی سنگت تے سانوں وی خواری لگدی اے

ہر کسے نوں بھاوے کاہنوں تیرا ایہہ جھلیوں فراز
کیہہ ہویا جے اوہدی صورت تینوں پیاری لگدی اے

یار دے نیڑوں دی ہجراں دے منگے پیا زمانے
دل اوہ ویری رووݨ دے ای لبھدا پھرے بہانے

اساں جے نہ ہوندے تے ہوراں دیاں ستھاں پاندی
ایہہ خلقت تے چھیڑن نوں نت لبھدی نویں فسانے

ایہو ای دل سی اوہدی سانجھ دی رِسک دا کٹھا ہویا
ہن ایہو دل بچ نکلن دے ٹوٹے پیا بہانے

میں اوہ چھیڑ ہتھا جس توں ویرانے دی شرماون
توں اوہ بھولا ویرانیاں توں منگیں پیا خزانے

لٹ گئی اوہ دی جو پونجی سی جیئو دی کول اساڈے
تے ایہہ چاہت ساتھوں طلبے فنہ انداز پرانے

ساڈے سر تے نیریاں داغاں توں پہلاں ای نیں نیویں
زندگیئے توں چاہویں سانتھوں کاہنوں سشیش ٹھکانے

توں ملیوں وی تے ایس خورے کیہہ کجھ سانتھوں منگنا
دل ساڈا نہیں ٹکنا ویکھ فنراز دیئے جند جانے

منگیتر دے ناں

توں نئیں جاندی تینوں نہ خبر کوئی ہنجھوں ڈیلڑے دے کنڈھوں بھجیوں توں
ہویا اج گاڑھا تیرا ناں کیہدے ناں کیہدی تقدیر دے بجھیوں توں

گُٹھی ہوئی توں شرم حیا دی سیں نرخ ماپیاں نے تیرا بول دتّا
وچ کال بازار نیلام دے کے تینوں نال بھلیکھیاں تول دتّا

جیہڑی جنت وکھاوے دی ویکھدی ایں ہے وے ہوراں دی میری نئیں بھلیئے
ایہہ مکان جندرا ایہہ جاگیر ساری ہے وے وارثاں دی میری نئیں بھلیئے

بناں تھلیہہ ٹھکانیوں میں شاعر گیت پیار دے اک دو گاؤندا ہاں
کدی دانگ ناکام شرابیاں دے گھٹ زہر دے اک دو لاؤندا ہاں

میری منیں تے رانمیے پھُلاں دیئیے نہ توں ڈُٹھ بیکار انسان لئے
کاہنوں آپنے خواب بکھیرنی ایں انج ای ڈِگ نہ کسے طوفان اتے

مَیں نہ ویکھاں توُں نہ ویکھیں

دینہواں فجر سویروں ٹُھڈیا
بیں پیا رووواں
بیں رووواں جے "چڑھدا" میرا خونوں خون اوہی
میرا "چڑھدا"
جیہڑا دل اے، جان ایں میری
میری بانہہ اے
میری پت اے
میرا "چڑھدا" جیہڑا اینک
رتوں رت اے
دینہواں فجر سویروں ٹُھڈیا
بیں ہالاں والی دن رات آں

ادھا میرا نھیر منھیرا
ادھا روشن
ایہہ کیہہ ہویا
تیرا اک پاسا کھنجیا
یا میرا تن ای ٹوٹے تھِیّا
تیریاں رشماں کویں دھوانکیاں گئیاں نیں جے
اج ہر سانجھ پریت دی ڈوری
موہوں کھس گئی
دینہواں فجر سویروں ٹُھپّیا
میں آپ ای اپنی ادھی تصویر آں بنیاں
میں آپ ای الٹا اپنی تحقیر آں بنیاں
میں چھٹیاپے دی ننگی تعبیر آں بنیاں
میں اپنا ادھا تن لے کے کدھر جاواں
کنھوں دساں
جند شیشے دیاں ٹُٹیاں کرچاں

کویں ٹکاواں

میں اپنیاں خواباں دے ٹوٹے

میں اپنے ایکے نوں کتھوں لبھ لے آواں

دینہواں فجر سویروں ٹُھڈیا

تھر ہنیری اچھکے تے ہیں

اُجڑیاں اکھیاں میل سکاں گا

سہک سکاں گا

لہو دی واچھڑ رُکے تے ہیں

ایس دکھیارے تن نوں

شاید تھپکی دیواں

حالے تے ہیں جند اکن دے

دوہرے تھر چ سِسک رہیا واں

میں اوہ دیوے دیکھاں — جیہڑے گُل ہو گئے نیں

دینہواں فجر سویروں ٹُھڈیا

میری اکھ چ نیں اوہناں سجناں دے ٹوٹے

جیہڑے اُچیاں سراں تے ٹھہبے قدماں دے نال
گھر توں نکلے
جیہڑے ہیلسن ڈیکن ہار جے

اوہناں دے نال
جنگ اکھاڑے دے وچّوں کوئی سدّا آوے

جیہڑے اوکھیاں سینتاں دے وچ
پک یقین دے دیوے بال کے
دیس دی عزت آن دی خاطر
ہتھ ان گنے علم سمبھال کے
نکلے سن ایس قارے اُتے

جے اوہناں دیاں جنداں
بھانویں جاندیاں نیں تے جاون ایپر
پربت دی ریت تے حرف نہ آوے
دینھواں فجر سویرے دن پُھٹیا
میری اکھ چ نیں اوہناں سجناں دے ٹولے

جنہاں دی لج ٹوٹے ہو گئی
جنہاں دے متھے پر سنّے
جنہاں دی بیڑیں زنجیراں
نیویاں دھوناں لے کے جبھڑے
وَیر دے بدھو بے
اوس ہنیری اٹھی تھاں نوں جاندے پئے نیں
جتھے نفرت، مہنے، طعنے تے رسوائیاں
راہ اوہناں دی ویکھ رہے نیں
اُتھے، جتھے
سومنات دے پتھر میرے کِنّے باں ای محموداں دے
تن من چٹّن گے
اُتھے جس تھاں تے میری تاریخ دے ورقے
نیویں پا کے سِر سٹّن گے
دینہواں فجر سویروں نُچھٹیا
میں نہ ویکھاں، توں نہ ویکھیں

ایہہ منظر غازی نہ ویکھن
پیار دے کُٹھے ہوئے سجناں دی رُت نہ ویکھے
میں نہ ویکھاں
توں نہ ویکھیں